

יום ראשון כ"ד באדר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - מ"א

1. **משנה - האומר מעצמו, פתיתי את בתו של פלוני, משלם בושת ופגם ואין משלם קנס [כיון שמודה בקנס פטור]. מדוע לא שנינו אף 'אנסתי'?**
כיון שבאו לחדש אפילו ב'פתיתי', שנחשב לעז יותר גדול שנבעלה מרצונה, נאמן לפגום אותה.
אמנם ר' שמעון חולק על משנתנו וסובר שגם בושת ופגם אינו משלם, כיון שאין בכוחו להוציא עליה לעז שזינתה מרצונה.
והגמרא מבארת שאפילו אם היא מסכימה שיוציאו לעז שתקבל ממון, ואביה מסכים ובני משפחתה מסכימים, אינו נאמן, שבהכרח שיש בן משפחה אחד שלא נח לו.
2. **אלו דינים נוספים של מודה בקנס שנינו?**
 - א. **האומר גנבתי** - משלם את הקרן על פי עצמו, ואין משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה.
 - ב. **המית שורי את פלוני או שורו של פלוני** - הרי זה משלם כופר על פי עצמו [סובר כופרא כפרה].
 - ג. **המית שורי עבדו של פלוני** - אין משלם שלושים של עבד ע"פ עצמו. **זה הכלל: כל המשלם יתר על מה שהזיק** - אינו משלם ע"פ עצמו.
3. **חצי נזק שמשלם בעליו של שור תם שנגח האם זה נחשב חיוב ממון או חיוב קנס?**
 - א. **רב פפא: ממון.** כיון שסתם שוורים אינם בחזקת שימור, ומן הדין היה צריך לשלם נזק שלם, והתורה חסה עליו כיון שעדיין שורו לא הועד.
 - ב. **רב הונא בריה דרב יהושע: קנס.** כיון שסתם שוורים בחזקת שימור. ומן הדין לא היה צריך לשלם כלל, והתורה קונסת אותו כדי שישמור.
4. **שנינו בבבא קמא 'הניזק והמזיק בתשלומין' מה הביאור?**
למ"ד 'ממוגא' - אפשר לפרש שאף הניזק משתתף בתשלומין כיון שמן הדין היה ראוי לקבל הכל.
למ"ד 'קנסא' - אף מהחצי נזק שמקבל מפסיד, כששמים לניזק דמי הנבילה, ובין המיתה להעמדה בדין היה 'פחת נבילה' אותו המזיק לא משלם. [והוצרכו לשנות דין זה, גם בתם וגם במועד - שבתם הו"א, שהקילו על המזיק כיון שעוד לא הועד. ובמועד הו"א שהקילו כיון שמשלם הכל].
5. **שנינו חילוק בדין בין תם למועד: שהתם משלם חצי נזק מגופו של השור, ומועד משלם נזק שלם ממיטב נכסיו. האם התנא שייר עוד חילוקים?**
למ"ד 'קנסא' התם אינו משלם ע"פ עצמו, ומועד משלם ע"פ עצמו.
ועוד שייר התנא: שבעל שור תם שהרג אדם אינו משלם חצי כופר אע"פ שבעל שור מועד משלם כופר שלם.
ודחו: שאינו נחשב שיר, שיתכן שהתנא סובר כר' יוסי הגלילי שתם משלם חצי כופר.
6. **ממשנתנו: המית שורי.. משלם על פי עצמו, האם ניתן להוכיח שהוא חיוב ממון?**
לא, כיון שכולה עוסקת במועד.
7. **להלכה נפסק שפלגא ניזקא קנסא. ומה ששנינו 'כל המשלם יתר על מה שהזיק' - אינו משלם ע"פ עצמו' הכוונה 'כמה שהזיק' מדוע א"כ לא שנינו 'זה הכלל: כל שאינו משלם כמה שהזיק' - אינו משלם על פי עצמו?**
כיון שיש חיוב חצי נזק שהזיקה הבהמה ע"י צרורות שמהלכה למשה למדנו שהן תולדה דרגל וחיוב ממון הוא.
עוד למדנו: כיון שנפסק שחצי נזק קנס - כלב שחנק טלאים ואכלם וחתול שטרף תרנגולים גדולים - משונה הוא ולא גובים בבל שאין שם 'סמוכים'. אבל אם טרף קטנים - אורחיה הוא, ונחשב נזק של 'שן' ומשלם נזק שלם וגובים אף בבבל.
ואף בחצי נזק בבל אם תפס הניזק לא מוצאים ממנו. ואם אמר קבעו לי זמן לארץ ישראל - קובעים לו, ואם המזיק לא הולך עמו, מנדים אותו. בכל מקרה אם לא הורג את החיה מנדים אותו כדרכי נתן: שאסור לגדל כלב רע בתוך ביתו, ולהעמיד סולם רעוע בתוך ביתו 'ולא תשים דמים בביתך'.
8. **נערה שנתפתתה - בושתה ופגמה וקנסה של אביה, [ובתפוסה - אנוסה, חייב גם צער] מה הדין אם מת אביה?**
הרי הן של אחין. אבל אם מת קודם שעמדה בדין - הרי הן של עצמה.
אם לא הספיקה לעמוד בדין קודם שבגרה - הרי הן של עצמה.
לרבי שמעון: אם לא הספיקה לגבות עד שמת האב - לעצמה. **עוד שנינו:** מעשה ידיה ומציאתה האב זוכה בו אע"פ שעוד לא גבתה, והאחין יורשין.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)